

J. Godnić-Cvar, B. Kanceljak-Macan, E. Žuškin: *Profesionalna astma – Epidemiologija, dijagnostika i prevencija*. Zagreb: Školska knjiga, 1991. 123 str. u tvrdom uvezu. ISBN 86-03-00526-5. Cijena 450.- HRD.

»Profesionalna astma« pregledan je i vrlo koristan priručnik za sve liječnike koji se stalno ili povremeno suočavaju s jako proširenim problemom astme, osobito profesionalne etiologije. Nakon kraćeg povijesnog pregleda profesionalne astme, najvažnijih epidemioloških podataka i najprihvatljivije definicije, opširno se govori o etiologiji profesionalne bronhalne astme. Uz uzročne agense, autorice opisuju fiziologiju i patofiziologiju respiracijskog sustava kao i faktore koji mogu izazvati hiperreaktivnost bronha kao osnovnu karakteristiku bolesti. Najveći dio knjige posvećen je dijagnostičkom slijedu pri profesionalnoj bronhalnoj astmi, a opis kliničkih, funkcionalnih i laboratorijskih pretraga praćen je nizom vrlo instruktivnih praktičnih primjera, modela i shematskih prikaza. U raspravi o socijalno-pravnim aspektima profesionalne bronhalne astme opisane su mjere prevencije, predloženi kriteriji za priznavanje astme kao profesionalne bolesti i razrađen pristup ocjeni radne sposobnosti oboljelih. Tekst je popraćen brojnim suvremenim literaturnim podacima, pa popis literature sadržava ukupno 206 referencija originalnih radova. U knjigu je uvršteno i nekoliko praktičnih dodataka: Uputnik za simptome profesionalnih respiracijskih bolesti, protokoli za funkcionalno ispitivanje pluća na radnom mjestu i u specijaliziranim laboratorijima te formular za alergološka kožna testiranja.

Prvi put u naš autorice su objedinile suvremene, međunarodne spoznaje o profesionalnoj bronhalnoj astmi sa značajnim vlastitim praktičnim iskustvom. Knjiga se preporučuje kako liječnicima primarne zdravstvene zaštite (specijalisti medicine rada, opće i školske medicine) koji se bave plućnim bolestima, tako i liječnicima sekundarne zdravstvene zaštite (pneumoftiziolozima, internistima) te medicinskim vještacima i članovima liječničkih i invalidskih komisija.

M. Gomzi

A. F. W. Morselt: *Environmental Pollutants and Diseases*. Onečišćivači okoline i bolesti. Shannon: Elsevier Scientific Publishers Ireland Ltd., 1991 (Toxicology, međunarodni časopis koji se bavi učincima kemikalija na žive sustave 1991;70: No. 1 Posebno izdanje) 132 str.

Poseban broj časopisa *Toxicology* posvećen je biološkom pristupu u proučavanju utjecaja kronične izloženosti kadmiju na životinjskom modelu kao primjeru. Rutinskom histologijom, tj. rutinskim bojenjem hematoksilin-eozinom i promatranjem svjetlosnom mikroskopijom moguće je uočiti samo ozbiljna, nepovratna oštećenja stanice. Metoda je korisna samo ako se primijeni za prethodno testiranje velikog broja kemijskih supstancija koje se upućuju u državne institucije na kontrolu. Međutim, da bi se ustanovio zdravstveni učinak onečišćivača iz okoline, potrebno je primijeniti specijalne metode histokemije i biologije stanice. U ovoj publikaciji detaljno su opisane promjene ili razaranja uzrokovana jednim onečišćivačem, kadmijem i to na razini stanice i na razini organa. Primjer istraživanja na kadmiju može biti poticaj za proučavanje utjecaja drugih onečišćivača. Autor razmatra posljedice nastalih promjena te štetne učinke ekstrapolirane na nekoliko bolesti čovjeka. Toksični učinci onečišćivača mogu biti povećani ili smanjeni brojnim drugim čimbenicima u organizmu. U ljudi to su psihogeni stres, fizička aktivnost, starenje, individualni cirkadijalni ritam, prehrana itd. Individualna osjetljivost na onečišćivače danas se mnogo istražuje. Još je nemoguće ustanoviti koji je stanični parametar odgovoran za povećanu osjetljivost. Razlike osjetljivosti kod različitih vrsta eksperimen-

talnih životinja na istu količinu onečišćivača mogle bi biti ključ odgovora. Još uvijek postoji velik broj bolesti nepoznate etiologije, kao što su hipertenzija, bolesti srca i krvnih žila, određene vrste raka i neke bolesti mozga (parkinsonizam). Ove i druge bolesti opažene su kod eksperimentalnih životinja nakon izloženosti različitim onečišćivačima ili ksenobiotičima, većinom u visokim dozama. Uočljivo značajno je da je toksikopatologija opisana u životinja nakon izloženosti različitim onečišćivačima katkad slična patološkoj anatomiji u ljudi u naprednoj fazi bolesti nepoznate etiologije. U ovom prikazu kombinirane su i detaljno prikazane dvije znanstvene discipline: biologija stanice i histokemija s jedne strane i ekotoksikologija s druge. Na primjeru kadmija zaključuje se da iako rutinske toksikopatološke tehnike ne pokazuju nikakva oštećenja, promjene na stanicama ipak mogu postojati. To znači da velik broj onečišćivača može promaknuti pažnji istraživača.

M. Blanuša

B. Holland, A. A. Welch, I. D. Unwin, D. H. Buss, A. A. Paul i D. A. T. Southgate (urednici): *McCance and Widdowson's The Composition of Foods*. Sastav hrane po McCanceu i Widdowsonovoj. Peto revidirano i prošireno izdanje. Bungay, Velika Britanija: The Royal Society of Chemistry and Ministry of Agriculture, Fisheries and Food. Richard Clay Ltd, 1991. 462 str.

Nakon više od deset godina tiskano je u Velikoj Britaniji novo, peto izdanje klasičnog priručnika koji daje najnovije podatke o hranjivim sastojcima hrane. Uključeno je ukupno 1188 prehrambenih namirnica. Knjiga se sastoji od uvoda, tabela i nekoliko dodataka. U tablicama su obuhvaćeni proteini, masti, ugljikohidrati energetske vrijednosti, ukupni dušik, vitamini, anorganski sastojci, ukupna vlakna i ukupne masne kiseline. Ovo izdanje uključuje i neke nove prehrambene sastojke kao što su selen, mangan, jod, polisaharidi (bez škroba), masne kiseline (zasićene, jednostruko nezasićene i višestruko nezasićene) i kolesterol. Dodatne tablice sadržavaju organske kiseline, navode se primijenjene analitičke tehnike, promjena težine i gubitak vitamina prilikom pripremanja namirnica, recepti za pripremu obroka te klasifikacijska i druga imena namirnica. Priručnik je vrlo detaljan i koristan za studente i sve stručnjake koji rade na području prehrane i zdravlja. Iako je raden za potrebe stručnjaka u Velikoj Britaniji, gdje su prehrambene navike stanovnika nešto drukčije nego u našoj zemlji, priručnik može poslužiti kao nadopuna našem postojećem priručniku (A. Kaić-Rak i K. Antonić: *Tablice o sastavu namirnica i pića*, ZZRH, Zagreb 1990). Naime, ovaj priručnik obuhvaća mnogo veći broj namirnica, te su kod mnogih prehrambeni sastojci navedeni za sirovi i za kuhani oblik namirnica.

M. Blanuša

Workshop on Air Quality Guidelines for Air Pollution Control Strategies in Western and Northern Europe. Summary Report. Radni sastanak o smjernicama kvalitete zraka za strategiju suzbijanja onečišćenja zraka u zapadnoj i sjevernoj Europi. Pariz, 1991. Sažeto izvješće. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 1992. EUR/ICP/CER 079B(S) 8169B, EUR/HFA target 21.

Ova publikacija posvećena je trećem radnom sastanku održanom nakon izlaska iz tiska »Air Quality Guidelines for Europe« (Smjernice kvalitete zraka za Europu) 1987. godine, s ciljem da se razmotri provođenje strategije za suzbijanje onečišćenja zraka u zemljama zapadne i sjeverne Europe. Prva dva sastanka okupila su zemlje Mediterana i istočne Europe (vidi Arhiv hig rada toksikol 1991;42:407-8). Rad se odvijao u četiri radne grupe. Razmatrana su pitanja smjernica i nacionalnih strategija suzbijanja onečišćenja zraka; definicije, identifikacije i moguće upotrebe pokazatelja kvalitete zraka; opasnih polutanata prvenstvenog značenja za 2000. godinu i potrebe revizije smjernica. Preporuke obuhvaćaju potrebu smanjenja emisija, maksimalnog korištenja iskustva drugih u mjerama suzbijanja, izbora tvari koje treba uključiti pri reviziji smjernica, potrebu za promicanjem i pospješivanjem izmjena informacija i prijedloge za buduće osuvremenjeno izdanje smjernica. Osobito je naglašeno da je osnovna svrha smjernica poslužiti kao osnova za izradu strategije suzbijanja onečišćenja zraka i za ocjenu djelotvornosti poduzetih mjera. One se ne smiju interpretirati kao »dopuštene« koncentracije, već treba uložiti sve napore da se emisije smanje bez obzira na to da li su koncentracije u zraku ispod ili iznad vrijednosti danih u smjernicama.

M. Fugaš

n-Hexane. n-Heksan. Ženeva: World Health Organization, 1991. (Environmental Health Criteria, No. 122) 164 str. ISBN 92-4-157122-5. Cijena 18,00 USD.

n-Heksan je bezbojan, hlapljiv i lako zapaljiv spoj izoliran iz prirodnog plina i sirove nafte sa širokom upotrebom. Primjenjuje se u prehrambenim procesima za ekstrakciju biljnog ulja iz grahorica, oraha i sjemenki. Također se upotrebljava kao otapalo, sredstvo za čišćenje, a primjenjuje se i u industriji gume i u proizvodnji farmaceutskih proizvoda. U ovoj knjizi evaluirani su štetni utjecaji n-heksana na okoliš i zdravlje čovjeka. U uvodnim poglavljima opisano je ponašanje ove hlapljive kemikalije u okolišu, kao i metabolički put razgradnje u eksperimentalnim životinjama i u tijelu čovjeka. Pregled istraživanja u eksperimentalnim životinjama i u test-sustavima *in vitro* usredotočen je na testikularne promjene i neurotoksičnost kao osnovne učinke višekratne izloženosti n-heksanu. Studije također pokazuju da izloženost organizma djelovanju metil etil ketona, metil izobutil ketona ili olovnog acetata uz n-heksan pojačava neurotoksične učinke izazvane n-heksanom, dok koekspozicija toluenu smanjuje njegovo neurotoksično djelovanje. Ova otkrića potvrđena su opažanjima u čovjeku. Opisana je pojava periferne neuropatije u radnika profesionalno izloženih n-heksanu ili drugim otapalima koja ga sadrže. Većina radnika u kojih je zabilježena pojava ove bolesti radi u malim i slabo ventiliranim prostorijama. n-Heksan vjerojatno nije štetan za okoliš i zdravlje čovjeka u koncentracijama kojima su okoliš i opća populacija svakodnevno izloženi. Međutim, kod radnih postrojenja potrebno je pripaziti da se pomoću odgovarajućih radnih procesa te dobrom ventilacijom koncentracija n-heksana održava ispod razine štetne za zdravlje čovjeka. Također se preporučuje upotreba zaštitnih maski i odjeće pri radu u zatvorenim prostorima i pri povećanoj opasnosti. U završnom poglavlju autori skreću pozornost na područja u kojima su saznanja o n-heksanu nedovoljna, pa upućuju na istraživanja koja bi u budućnosti trebalo provesti.

S. Fingler

Beryllium. Berilij. Ženeva: World Health Organization, 1990. (Environmental Health Criteria, No. 106) 210 str. ISBN 92-4-157106-3. Cijena 20,70 USD.

Ova knjiga govori o utjecaju berilija na ljudsko zdravlje i okoliš. Berilij spada u skupinu lakih metala, lakši je od aluminijsa, a tvrdi od čelika. Kada se upotrebljava kao dodatak legurama, berilij daje kombinaciju osobina superiornih nad ostalim metalima, otpornost na koroziju, osobinu da ne daje iskru, visoku elastičnost, nemagnetske osobine te povišenu električnu i termalnu vodljivost. Ove osobine dovele su do velike primjene berilija u elektronskoj i mikroelektronskoj industriji, u nuklearnoj te u vojnoj industriji uključujući satelite, projekte, atomske bombe i ostalo oružje. Berilij se pokazao izuzetnim u izgradnji aviona i svemirskih letjelica, gdje se traži kombinacija male težine, tvrdoće, stabilnost dimenzija i dobre termalne karakteristike. Uz fizikalne i kemijske osobine berilija opisane su različite metode uzorkovanja, pripreme uzoraka i analitičkog određivanja. U tekstu posvećenom izvorima kontaminacije okoline i ljudi spaljivanje fosilnih goriva spominje se kao najveći izvor atmosferskog berilija, s ugljenom kao najznačajnijim izvorom onečišćavanja. Izloženost ljudi beriliju vezana je uglavnom uz radno mjesto. Samo dvije primjene berilija procijenjene su kao izvor rizika za opću populaciju: plinske mrežice i upotreba berilija u zubnim protezama i cementima. Velik broj toksikoloških studija provedenih na pokusnim životinjama i u uvjetima *in vitro* upućuje na razvoj akutnog kemijskog pneumonitisa te visoko specifičnog raka pluća. Brojne studije u profesionalno izloženih ljudi svjedoče o postojanju akutne i kronične berilijske bolesti. Iznesen je koristan podatak o razinama izloženosti, karakteristični znakovi i simptomi, i najpouzdaniji dijagnostički testovi. U vezi s kontroverznim nalazima kancerogenog učinka berilija, posebno su opisane studije koje upozoravaju na značajno povišenu učestalost raka pluća u eksponiranih radnika. Ovi dokazi su procijenjeni dovoljnim da potvrde ulogu berilija u razvoju raka pluća u ljudi. Zaključuje se da izazivanje alergičnih reakcija zbog kontakta s berilijem (alergični kontaktni stomatitis) dovodi u pitanje upotrebu tog metala u zubnim protezama.

M. Blumuša

Inorganic Mercury. Anorganska živa. Ženeva: World Health Organization, 1991. (Environmental Health Criteria, No. 118) 168 str. ISBN 92-4-1571187. Cijena 18,00 USD.

U ovoj knjizi navode se rezultati najnovijih istraživanja određivanja rizika od upotrebe anorganske žive. Anorganska se živa najšire upotrebljava u zubarskoj praksi u obliku amalgama, a u kremama i sapunima služi crncima za izbjeljivanje tena. Iako je upotreba žive u sapunima zabranjena u zemljama Evropske ekonomske zajednice, Sjeverne Amerike i u mnogim afričkim zemljama, ipak se još uvijek prodaje kao germicidni sapun u zemljama trećeg svijeta te u evropskim gradovima gdje živi više crnaca. Uz kratak opis fizikalno-kemijskih osobina navode se najraširenije metode za kvantitativno određivanje spojeva ukupne i anorganske žive. Podaci o visokoj profesionalnoj izloženosti živi dolaze iz istraživanja koja su vođena u tvornicama baterija, rudnicima žive, proizvodnji termometara, rafinerijama i zubnim klinikama. Glavni izvori izloženosti opće populacije jesu zubni amalgam i hrana tj. posebno plodovi mora. Iako se procjenjuje da je izloženost opće populacije niska, toksične razine mogu se dostići pogrešnom upotrebom tekuće žive, razbijenih termometara, fluorescentnih cijevi i slučajnim gutanjem živinih baterija. Upotreba sapuna i krema za izbjeljivanje pigmenta može dovesti do znatne izloženosti živi. Navode se mehanizmi kojima se različiti oblici žive apsorbiraju. Obuhvaćene su eksperimentalne životinje i ljudi te putovi unosa inhalacijom, ingestijom, preko kože i aksonalnim prijenosom. Konstatira se da je najviša apsorpcija putem udisanja, tj. oko 80% udahnutih živinih para ostaje u tijelu. Središnji živčani sustav je kritični organ u slučaju izloženosti živinim parama. Opširno su prikazani nalazi toksikoloških studija na eksperimentalnim životinjama, te klinički nalazi i epidemiološke studije na ljudima. Rezultati eksperimentalnih studija pokazuju da anorganska živa može inducirati autoimuni glomerulonefritis kod svih testiranih životinjskih vrsta ali ne i kod svih rodova. To ukazuje na genetsku predispoziciju što je u skladu s kliničkim nalazima. Eksperimentalni nalazi u ljudi potvrđuju utjecaj na menstrualni ciklus i na razvoj ploda. Naime, nakon majčine izloženosti anorganskoj živi opažene su menstrualne smetnje, spontani abortusi, kongenitalne malformacije i niske tjelesne težine novorođenčadi. Detaljno su opisane kliničke manifestacije otrovanja živom nakon akutne ili kronične profesionalne izloženosti. U pogledu utjecaja zubnih amalgama na zdravlje nije moguće izvesti čvrste zaključke zbog slabosti provedenih epidemioloških studija, koje su potcijenile ili precijenile dnevnu dozu i unos žive od zubnih amalgama. Navode se podaci o razinama živinih para u zubnim klinikama te o odgovarajućem zdravstvenom riziku u profesionalnog osoblja.

M. Blanuša

OSNIVANJE HRVATSKOGA TOKSIKOLOŠKOG DRUŠTVA

Hrvatsko toksikološko društvo (HTD) osnovano je tijekom studenog i prosinca 1991. Dana 27. studenog 1991. održana je Osnivačka skupština u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada Sveučilišta u Zagrebu. Osnivačku skupštinu sazvao je Inicijativni odbor u sastavu: T. Beritić, B. Ficnar, R. Fuchs, J. Geber, V. Gjuriš, D. Ivanović, S. Iskrić, V. Jasprica-Hrelec, Z. Kovačić, J. Kniewald, B. Mijatović, Z. Orehovac, F. Plavšić, D. Prpić-Majić, B. Riha, Ž. Romić, O. Springer, V. Srebočan, I. Šimić, S. Širac, I. Štilinović, R. Turk, T. Vuinac, A. Wolf-Čoporda.

Na osnivačkoj skupštini usvojen je Statut Hrvatskoga toksikološkog društva. Za predsjednika Skupštine izabrana je D. Prpić-Majić, a za dopredsjednika V. Srebočan. Izabrani članovi Predsjedništva su: predsjednik T. Vuinac, tajnica R. Turk, blagajnica N. Caren i članovi D. Dimov, B. Ficnar, J. Franekić, V. Gjuriš, S. Iskrić, D. Ivanović, V. Jasprica-Hrelec, J. Kniewald, Z. Kovačić, F. Plavšić, Ž. Romić, O. Springer, L. Štilinović, Z. Žeger. U Odbor za nadzor izabrani su: B. Brkić, R. Fuchs, A. Wolf-Čoporda, a u Sud časti I. Bakran, T. Beritić, M. Kovačić, B. Krauthacker i I. Šimić.

Hrvatsko toksikološko društvo registrirano je od Ministarstva pravosuđa i uprave Republike Hrvatske i upisano u Registar društvenih organizacija Republike Hrvatske pod registarskim brojem 578, Knjiga VI, dana 16. prosinca 1991.

Odluka o osnivanju Hrvatskoga toksikološkog društva odraz je htijenja i potrebe toksikologa Republike Hrvatske za nacionalnim društvom kao svojim punopravnim predstavnikom diljem domovine i u svijetu. Svrha je Društva da razvija sva područja toksikologije znanstvenoistraživačkim, nastavnim i stručnim radom, da popularizira sve grane toksikologije organiziranjem znanstvenih skupova, škola i seminara, kao i da surađuje sa srodnim znanstvenim i stručnim društvima u zemlji i inozemstvu. Javno glasilo Hrvatskoga toksikološkog društva je *Arhiv za higijenu rada i toksikologiju*.

STATUT HRVATSKOGA TOKSIKOLOŠKOG DRUŠTVA

1. Hrvatsko toksikološko društvo je udruženje znanstvenih, nastavnih i stručnih djelatnika, studenata te ostalih javnih radnika koji se bave toksikologijom i srodnim znanstvenim i stručnim disciplinama i koji aktivno djeluju na ostvarivanju ciljeva formuliranih u ovom Statutu.

2. Društvo se naziva: Hrvatsko toksikološko društvo. Skraćeni naziv: HTD. Sjedište društva je u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Ksaverska cesta 2.

Društvo ima okrugli pečat na kojem piše: Hrvatsko toksikološko društvo, Zagreb. U sredini pečata nalazi se znak koji čine zmija i retorta sa skraćenim nazivom društva HTD.

3. Ciljevi:

3.1. Poticanje znanstvenoistraživačkog, nastavnog i stručnog rada na području toksikologije.

3.2. Organiziranje znanstvenih skupova, škola i seminara iz toksikologije.

3.3. Poticanje edukacije iz toksikologije u okviru dodiplomske i postdiplomske nastave te specijalizacija iz toksikoloških disciplina.

3.4. Poticanje i organiziranje rasprava o aktualnim temama iz toksikologije koje mogu pridonijeti osiguranju zdravstvenog, tehnološkog, ekonomskog, socijalnog, civilizacijskog i kulturnog razvoja zemlje.

3.5. Suradnja sa srodnim znanstvenim i stručnim društvima i organizacijama u zemlji i inozemstvu.

3.6. Organiziranje vlastite izdavačke djelatnosti.

4. Rad HTD organizira se u ograncima koji se osnivaju u svim centrima Republike Hrvatske, nakon što se u njima okupi više od 5 članova. Po potrebi rad se organizira i prema sekcijama za različita potpodručja toksikologije.

5. Članstvo u HTD može biti redovno, polporno i počasno. Redovnim članom HTD može postati pojedinac, pravna osoba ili institucija koja materijalnim doprinosom ili drugom aktivnošću sudjeluje u ostvarivanju ciljeva društva. Počasnim članom HTD može postati pojedinac koji ima izuzetne zasluge u ostvarivanju ciljeva društva.

6. Članovi HTD imaju slijedeća prava i dužnosti:

6.1. Da prisustvuju sastancima Skupštine HTD ili ogranaka HTD, iznose prijedloge i glasuju o svim odlukama koje donosi Skupština;

6.2. Da sudjeluju u radu sekcija, znanstvenim i stručnim skupovima te surađuju u publikacijama HTD;

6.3. Da biraju i budu birani u organe HTD;

6.4. Da podmiruju materijalne obveze spram HTD.

7. Članstvo u HTD prestaje samovoljnim istupanjem, neplaćanjem članarine dulje od šest mjeseci, nepridržavanjem ciljeva HTD te ako član svojim radom donosi štetu ugledu i materijalnim dobrima HTD. Odluku o isključenju donosi Predsjedništvo. Protiv odluke o isključenju član ima pravo žalbe Skupštini. O opozivu člana Predsjedništva, predsjednika Skupštine ili člana Odbora za nadzor koji nanosi štetu ugledu i dobrima HTD odlučuje Skupština.

8. IITD ima Skupštinu, Predsjedništvo, Odbor za nadzor i Sud časti.

9. Skupština je najviši organ HTD i sastoji se od svih članova HTD. Skupština obavlja ove poslove: bira predsjednika i dopredsjednika Skupštine za razdoblje od 4 godine, koji sudjeluju i u radu Predsjedništva, donosi Statut, odlučuje o osnivanju ogranaka i sekcija, bira i opoziva Predsjedništvo za razdoblje od 4 godine, bira i opoziva Odbor za nadzor za razdoblje od 4 godine, daje smjernice rada, donosi financijski plan i prihvaća završni račun, odlučuje o udruživanju HTD u međunarodne organizacije, odlučuje o izboru počasnih članova, obavlja druge poslove predviđene Statutom i zakonom.

10. Skupštinu saziva predsjednik, odnosno dopredsjednik ako je predsjednik spriječen. Izvanredna skupština HTD mora biti sazvana ako to zatraži 10% članova HTD. Redovna skupština HTD održava se jedanput godišnje.

11. Skupština punopravno odlučuje ako joj prisustvuje više od polovine članova HTD.

12. Odluke se donose natpolovičnom većinom glasova prisutnih članova HTD.

13. Skupština bira Predsjedništvo HTD koje se sastoji od Predsjednika i 15 članova što uključuje i predstavnike ogranaka i sekcija. Predsjedništvo bira predsjednika, tajnika, blagajnika i pet članova Suda časti. Sjedište Predsjedništva je u Štanci za hitnu medicinsku pomoć, Zagreb, Đorđićeva 26.

14. Predsjednik zastupa i predstavlja HTD. U slučaju potrebe predsjednik može ovlastiti dopredsjednika ili nekog od članova Predsjedništva da zastupa ili predstavlja HTD.

15. Predsjedništvo provodi smjernice Skupštine, donosi prijedlog općih akata koji usvaja Skupština, upravlja imovinom HTD, rješava zahtjeve za upis članova, odlučuje o prijedlozima pojedinih članova, provodi financijski plan, razmatra završni račun HTD te obavlja druge poslove koje mu odredi Skupština.

16. Predsjedništvo HTD saziva predsjednik po potrebi, a najmanje jedanput u dva mjeseca. Predsjedništvo donosi odluke natpolovičnom većinom glasova svih članova Predsjedništva.

17. Tajnik rukovodi svim tehničkim i administrativnim poslovima HTD.

18. Odbor za nadzor sastoji se od predsjednika i 2 člana, a obavlja nadzor nad zakonitošću rada HTD.

19. Sud časti odlučuje o profesionalnom i etičkom statusu člana, kao i o eventualnim povredama ovog Statuta. Organizacija Suda časti utvrdit će se posebnim pravilnikom.

20. Vlastita izdavačka djelatnost HTD sastoji se od stalnih i povremenih publikacija, monografija, udžbenika, skripata, priručnika i dr.

21. Cjelokupan rad HTD je javan.

22. Prihodi HTD sastoje se od članarina, kotizacija, dobrovoljnih priloga, namjenskih sredstava, prodaje vlastitih izdanja, autorskih prava i drugih ugovorenih obveza u skladu sa zakonom.

23. Visinu članarine HTD određuje Predsjedništvo. Članarina se plaća godišnje.

Završne odredbe:

24. Statut usvaja Osnivačka skupština HTD.

25. HTD se registrira kao društvena organizacija kod Ministarstva uprave i pravosuđa Republike Hrvatske.

26. Izabrana tijela konstituirat će se i donijeti potrebne akte za rad u roku od 30 dana.

Do konstituiranja Predsjedništva, HTD zastupa predsjednik odnosno dopredsjednik Skupštine.

D. Prvić-Majić

PRVI SIMPOZIJ HRVATSKOGA DRUŠTVA ZA ZAŠTITU OD ZRAČENJA
Zagreb, 24. i 25. studenog 1992.

Hrvatsko društvo za zaštitu od zračenja održat će svoj prvi simpozij u studenom ove godine u Zagrebu, u organizaciji Instituta »Ruder Bošković«. Poziv na sudjelovanje upućen je svim zainteresiranim stručnjacima. Predviđeno je da se na Simpoziju govori o ovim temama: ozračenost stanovništva, biološki učinci zračenja, neionizirajuće zračenje, dozimetrija, praćenje, kontaminacija i dekontaminacija, nuklearna tehnologija, nuklearna sigurnost, dekomisija nuklearnih postrojenja, zakonodavstvo, radijacijski akcidenti i druge teme od interesa za zaštitu od zračenja.

Rok za prijavu referata je 15. lipnja 1992, a za predaju rukopisa pripremljenih za tiskanje 10. listopada 1992. Tekst rukopisa ne smije biti duži od četiri stranice. Uz tekst treba priložiti prošireni sažetak na engleskom jeziku (dvije stranice). Tekstovi će biti tiskani u Zborniku Simpozija, koji će u okviru kotizacije dobiti svaki sudionik.

Informacije o Simpoziju dobiju se od organizatora na adresi: Institut »Ruder Bošković«, Dr. Radoslav Despotović, 41001 Zagreb, p.p.1016, Bijenička 54.

N. Banić